

До 205-річчя університету

Кожна зустріч з невідомими дотепер вихованцями Харківського університету незмінно викликає почуття гордості за талановитих, неординарних дітей *alma mater*, їх внесок у вітчизняну науку, культуру.

І ось нова зустріч. 5 грудня 2008 р. вони знову у Харкові, в університеті. У конференц-залі ЦНБ відбулася презентація їх книги «Иной есть мир... Композитор и его время», примірник якої одержала у подарунок і Центральна наукова бібліотека. За роки копіткої роботи у бібліотеках, архівах України і Росії родинним дослідникам вдалося відновити біографію Стефана Делюсто.

Стефан Франційович Делюсто народився в Харкові у 1822 р. Його батько, француз Франц (Франсуа) Костянтинович Делюсто, приїхав до Харкова з Москви у 1806 р. У 1840 р. Стефан (як свого часу й батько) закінчив юридичний факультет Харківського університету.

Ще в університеті Стефан товаришував із Сергієм Зарудним, студентом математичного відділу філософського факультету. Цю дружбу вони пронесли через усе життя.

У липні 1850 р. Міністерство юстиції відряджає С. Делюсто на Україну, у м. Катеринослав як «исправляющего должность Екатеринославского губернского казенных дел Стряпчего» — чиновника з нагляду за перебігом справ у судових установах. На цій посаді він працював майже сім років, після чого повернувся до С.-Петербургу. Разом з С. І. Зарудним у тому ж департаменті Урядового Сенату

Лунають романси Стефана Делюсто

вони працюють над підготовкою матеріалів до відміни кріпосного права в Росії.

Але у біографії С. Делюсто виявилась ще одна зовсім невідома сторінка, що розкриває друге покликання, ще одну грань його таланту. Стефан Францевич Делюсто зберіг своє ім'я також в історії музики, як автор багатьох романсів, створених на вірші видатних поетів: Лермонтова, Некрасова, Язикова, Веневитинова, Щербіни та інших.

Друзі С. Ф. Делюсто добре знали про його захоплення створенням і виконанням романсів, мрію стати композитором. Про цей його талант згадували А. Ф. Кістяківський, М. І. Костомаров. Уже у 1849 р. у Санкт-Петербурзі, у видавництві А. Бітнера було надруковано перший романс Стефана Францевича «Иной есть мир» на вірші М. Язикова. До речі, саме назва цього романсу стала назвою книги, яку через півтора століття презентували у Харківському університеті нащадки композитора. У книзі дев'ять романсів, ноти яких факсимільно відтворено з друкованих оригіналів, що збереглися в архівах.

Свого часу ноти романсів С. Делюсто видавались славетними музичними видавництвами Росії, продавались в нотних крамницях Києва, Москви, Варшави.

Л. Г. і Р. А. Делюсто розшукали частину романсів свого

талановитого предка і видали, як і книгу, що презентувалась, своїми коштами.

Бажаючи повернути його творчість, подружжя Л. Г. і Р. А. Делюсто організували благодійні концерти у Санкт-Петербурзі, Москві, Череповці. Здійснили вони і мрію про концерт у Києві, де жив С. Делюсто. Такий концерт відбувся за підтримки Державного музею театрального, музичного і кіномистецтва та Київської консерваторії в приміщенні Музею ім. М. Заньковецької у 2006 р. Першою виконавицею романсів С. Делюсто стала Раїса Андріївна Делюсто.

А друга зустріч з його романсами відбулася вже у Харківському університеті в місті, де Стефан Францевич народився, навчався, звідки починалась його професійна діяльність.

Романси С. Делюсто, що їх блискуче виконала Раїса Андріївна, нікого не залишили байдужими, викликали щирий інтерес і захоплення. Директор ЦНБ І. К. Журавльова тепло вітала подружжя Делюсто. На згадку про зустріч у Харківському університеті знаменний подарунок — книга Д. І. Багалія «Історія міста Харкова за 250 років його існування».

Н. БЕРЕЗЮК,
головний бібліограф ЦНБ.